

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/199570,TEKST-AUDIO-Matka-czworki-dzieci-10-odc-filmowego-cyklad-IPN-Nie-tylko-Ulmowie-do.html>
30.04.2024, 17:03

[TEKST + AUDIO] „Matka czwórki dzieci”- 10. odc. filmowego cyklu IPN „Nie tylko Ulmowie” dostępny na kanale IPNtv

Data publikacji 29.03.2024

Prezentujemy kolejny odcinek cyklu „Nie tylko Ulmowie”. Film „Matka czwórki dzieci” przedstawia historię bohaterskiej Marii Strutyńskiej z Drohobycza, która opiekując się czwórką swoich dzieci, dała schronienie trzynastu Żydom ściganym przez niemieckich okupantów.

Matka czwórki dzieci

Mother of Four

Źródła do narracji oraz publikację dotyczącą rodziny Strutyńskich przygotował Kamil Bielas w publikacji IPN: *Represje za pomoc Żydom na okupowanych ziemiach polskich w czasie II wojny światowej, t. I, red. M. Grądzka-Rejak, A. Namysło, Warszawa 2019, s. 302.*

„Matka czwórki dzieci” to tytuł kolejnego odcinka miniatury filmowej IPN z cyklu „Nie tylko Ulmowie”. Film opowiada o rodzinie Marii Strutyńskiej z Drohobycza, która opiekując się czwórką swoich dzieci, dała schronienie trzynastu Żydom ściganym przez niemieckich okupantów.

Gdy 3 lipca 1941 r. wojska niemieckie wkroczyły do Drohobycza stało się jasne, że głównym celem niemieckiej okupacji będzie likwidacja polskich elit i całkowita zagłada osób pochodzenia żydowskiego. Maria Strutyńska nie pozostała bierna, wiosną 1942 r. zapewniła schronienie Minie Hennefeld oraz jej córce Lidii i kuzynce Szance Kluberg. Z czasem, na prośbę Miny, Maria ukryła także w swoim domu jej rodziców i troje rodzeństwa wraz z dwójką dzieci. Polka postanowiła pomóc także swojej przyjaciółce Gustawie Liberman, jej siostrze Sabinie oraz jej mężowi. Łącznie w domu Marii schronienie znalazło 13 Żydów. Przebywali w kryjówce pod podłogą jednego z pokoi i na strychu. Maria wraz z córką Teresą i pozostałymi dziećmi zapewniała im pożywienie oraz najpotrzebniejsze przedmioty codziennego użytku. Ukrywani starali się wspierać swoich dobroczyńców, przekazując im na wymianę cenne przedmioty. To pozwalało Marii zgromadzić kilkudniowe zapasy żywności. Każdego dnia zarówno ukrywającym jak i ukrywanym towarzyszył nieustanny strach.

„[...] To było życie w ciągłym stresie. Człowiek był wciąż przerażony, że ktoś może donieść i mogą przyjść, i zabrać mamusię, i nas też”. – wspominała Teresa Strutyńska-Christow.

Niestety obawy Teresy urzeczywistniły się w czerwcu 1943 r. Wtedy to, po przeszukaniu i splądrowaniu domu, Maria Strutyńska została aresztowana a następnie osadzona w miejscowym areszcie. We wrześniu 1943 r. Niemcy przewieźli ją do więzienia we Lwowie przy ul. Kazimierzowskiej, gdzie została zabita w marcu 1944 r. Ukrywani przez nią Żydzi także zostali straceni.

Większość, z tysięcy osób, które udzieliły takiej pomocy, nigdy nie została uhonorowana, a najprawdopodobniej nigdy nie będzie nawet publicznie znana. Chcemy ich wszystkich uczcić cyklem filmów „Nie tylko Ulmowie”. Zapraszam do obejrzenia kolejnej miniatury filmowej – „Matka czwórki dzieci”.

Kolejny odcinki prezentowane będą do końca maja w każdy piątek o godzinie 10.00.

***

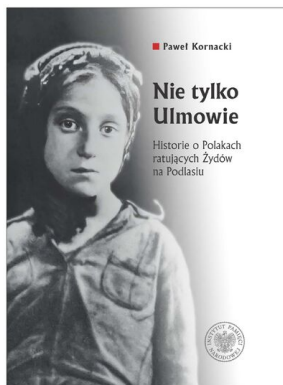
Instytut Pamięci Narodowej cyklem filmowym „Nie tylko Ulmowie” oddaje hołd ofiarom Zagłady i Polakom, którzy stracili życie, by chronić swoich żydowskich współobywateli w okresie zbrodniczej okupacji niemieckiej na ziemiach polskich. Dobitym przykładem tego okrucieństwa była zbrodnia dokonana przez Niemców na dziewięcioosobowej Rodzinie Ulmów oraz na ośmiu członkach rodzin Goldmanów, Grünfeldów i Didnerów. 24 marca br. przypada 80 rocznica tej niemieckiej zbrodni.

Naukowcy oceniają, że Niemcy w czasie II wojnie światowej zamordowali za pomoc Żydom około tysiąca Polaków. Dzięki heroicznej działalności wielu mieszkańców okupowanych ziem polskich udało się uratować kilkadziesiąt tysięcy polskich obywateli pochodzenia żydowskiego.

***

Zachęcamy także do zapoznania się z najnowszą pozycją książkową poruszającą zagadnienie pomocy Żydom na ziemiach polskich.

Pomoc okazywana Żydom na ziemiach polskich opisana została w wielu publikacjach, choć Podlasie pozostaje poza głównym nurtem badań. Lukę tę stara się częściowo wypełnić książka „[Nie tylko Ulmowie. Historie o Polakach ratujących Żydów na Podlasiu](#)”. Czytelnik odnajdzie tu kilkanaście ciekawych opowieści o Polakach ratujących Żydów na Podlasiu. Są to jednocześnie historie tych, którzy desperacko chcieli przetrwać koszmar wojny. Niektóre z nich funkcjonują w obiegu naukowym, jednak większość jest zupełnie nieznaną. Szczególną uwagę Czytelnika autor zwraca na losy żydowskich dzieci.

Co widziały drzewa - Film animowany o błogosławionej rodzinie Ulmów

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy – Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

AUDIO:

Aby zobaczyć odtwrzać włącz JavaScript

PLIKI DO POBRANIA

[Dziesiąty odcinek cyklu filmowego IPN „Nie tylko Ulmowie” pt. „Matka czwórki dzieci”. \(ENG\) \(mp3, 12.96 MB\) 29.03.2024 09:00](#)

[Dziesiąty odcinek cyklu filmowego IPN „Nie tylko Ulmowie” pt. „Matka czwórki dzieci”. \(ENG\) \(wav, 62.18 MB\) 29.03.2024 09:00](#)

[dr Wojciech Hanus \(OBBH Rzeszów\) - dziesiąty odcinek cyklu filmowego IPN „Nie tylko Ulmowie” pt. „Matka czwórki dzieci”. \(PL\) \(mp3, 11.68 MB\) 29.03.2024 09:00](#)

[dr Wojciech Hanus \(OBBH Rzeszów\) - dziesiąty odcinek cyklu filmowego IPN „Nie tylko Ulmowie” pt. „Matka czwórki dzieci”. \(PL\) \(wav, 104.4 MB\) 29.03.2024 09:00](#)